

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M Â N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Intre noi și „Esti Lloyd“

În apărarea cauzei ce-o reprezentăm am înțeles să atacăm pe potrivnici ținând seamă de adevăr și dreptate. N'am trecut nici odată peste limitele impuse de principiul de curtoazie, ce trebuie să reglementeze conflictele dintre confrăți. Și respectând această normă de conduită eram în drept să așteptăm să fim întâmpinați cu aceleași mijloace. Totuși nu ne-am mirat avalanșa de invective cu care s'a năpustit asupra noastră ziarul „Esti Lloyd“ din Timișoara. Alegerea mijloacelor de luptă nu putea face parte din indeletnicirile amintitului ziar. Luxul acesta, — și regretăm că trebuie să facem o asemenea constatare, — nu și-l prea permite orice ziar din țara noastră. El este apanajul celor ce cu capul sus și deschis pot să susțină apărarea cauzei lor în fața marelui judecător, care este opinia publică românească.

Ori este evident că pe lângă cea mai mare bunăvoință nu putem trece în această categorie pe arțăgosul „Esti Lloyd“. Și iată de ce. Intrevedem o analogie stridentă între presa evreo-maghiară din Ardeal și cea evreo-română din București. Cu riscul de-a repeta constatările, ce demult au intrat în conștiința opiniei publice românești, afirmăm sus și tare că zărele din ambele aceste categorii stau pe un punct de vedere al. Deoparte vorbesc și scriu marelui public unguresc din Ardeal gazetari atât de deosebiți ca aspirații și idealuri de Săcuii și Ungurii de aici. De alta dela București, susținuți de finanța internațională, un grup compact de amfletori de curând împământați caută să pervertească năzuințele și starea de spirit a românilor. Reacțiunea n'a întârziat din partea noastră. Dovadă: ieșirea din gura a mai multe cotidiene jidovești din capitală. Și ea va urma sigur și din parte ungurească.

Pe lângă laturea slabă aminată „Esti Lloyd“ mai are un mic defect. E vorba de desolidarizarea cu principiile organizației politice ungurești, principii adoptate întreaga presă ungurească din România. Motivele acestei desolidarizări nu sunt greu de găsit, mai ales că-i vorba de oameni cunoscuți ca scontatori a tot felul de afaceri și în al doilea rând pentru că avem aface cu un pres-serviciu adus guvernului. Și orice hatâr trebuie să fie plătit.

Dar e de prisos să mai înțelegem. Pentru d. Franyó Zoltán, care scoate amintitul ziar, iar la rând revista „Geniusz“, reaua creație formează ultimul argument. Dar acuzația că d-sa primește la guvern subvenții, publicată

de-o revistă din Ardeal, a rămas până astăzi nedesmințită.

O deosebire de mentalitate e la mijloc între noi deoparte și între „Esti Lloyd“ și presa evreo-maghiară și română de alta.

Am pornit la drum, în mână cu socotelile costului hârtiei și tiparului și bazați numai pe sprijinul opiniei publice românești. Și dacă greutățile începutului, peste care se trece mai ușor la întreprinderile de publicitate jidovești, nu ne permit încă să aparem astăzi dupăcum o dorim, nădăduim totuși să devenim cu vremea ceea ce ne cere Ardealul să fim: un mare cotidian independent, apărător al aspirațiilor sale românești.

Noi cu pumnul alții cu tancuri

Dezastrul dela Pirotechnia armatei din cartierul Căroceni a avut darul să ne clarifice asupra spiritului ce domnește la conducerea armatei noastre. În pînă Parlament ministrul de război a declarat că chiar și fără de echipament soldatul român e brav; căci ne apăra cu pumnul.

Nu insistăm asupra efectului ce-a produs declarația ministrului de război. O consecință logică e că au început să se lanseze știri despre apropiata demisiune a generalului Mărdărescu din minister. În orice caz ar fi răsplata binecuvântată pentru o gafă ireparabilă.

De asemeni nu încercăm să facem un calcul aproximativ al pagubelor și nici să apreciem procentul de scădere al forței noastre combatante prin distrugerea unuia dintre cele mai importante depozite ale armatei.

Stăruim însă asupra mentalității, care a dictat ministrului de război să vorbească așa cum a vorbit. Ceea ce se desprinde fără îndoială din declarația înaltului dignitar militar este că la noi se pune mare pond de forța morală a armatei, pe însuflețirea soldatului. Și suntem mândrii că-i așa. Numai cât e nevoie de un corectiv impus de civilizația de astăzi. El constă în aceea că forța morală a armatei trebuie susținută printr'un echipament și o organizație ce-o poate stimula. Altfel orice străduință e zădarnică. Asupra ceilalte laturi a problemei tratată într'un judicios articol de-un distins general român, nu ne estindem. Căci e la mintea omului că războaiele nu se mai pot face, astăzi în epoca a tot felul de unde miraculoase, numai cu însuflețire, fle ea cât de exuberantă.

Așa că în loc să liniștească dl ministru de război a produs o mai mare îngrijorare. Ne dăm seama că nici în armată nu vom avea organizație cum se cade și care dealtfel ne lipsește atât de mult pe toate terenele.

Nu însuflețire spontană ne trebuie astăzi, ci muncă asiduă de organizare!

Ziua eroilor la Cluj

Vizita la Cluj a principelui moștenitor cu prilejul concursului automobilistilor.

De astădată Clujul și-a manifestat cultul eroilor într'un mod mai puțin impunător ca într'alți ani.

Conductul a pornit din Piața Unirii la cimitir, unde s'au depus cununi pe morminte și s'au rostit câteva discursuri din partea unor militari și profesori.

Tot în ziua de Ispas au sosit în localitate membrii concursului de automobilești. În total sunt 22. Printre ei și A. S. R. principele moștenitor Carol și A. S. R. principele Paul al Jugoslaviei. Orașul a făcut o primire frumoasă înalților oaspeți. Membrii concursului au luat prânzul la restaurantul din Parcul orașenesc, iar după amiază au întreprins o tură de urcuș pe dealul Feleacului, continuându-și apoi itinerarul.

Primul a sosit la start A. S. R. principele Carol, având mașina cea mai puternică.

În drum spre Târgul-Mureș s'a întâmplat un accident prăbușindu-se alături de șosea automobilul unui concurent inginer din București. Mașina s'a ruinat complet; șoferul și inginerul au scăpat teferi.

Seara concurenții au ajuns în Târgul-Mureș, de unde apoi dimineața și-au continuat drumul spre Sovata.

Salariile preoțești

Intârzieri de câte 3--4 luni la plata lor.

Ne amintim de discuțiunea ce s'a încins în jurul ridicolelor salariilor preoțești în urma vorbirii părintelui Lupăș în Camera. Indestructibilele argumente au fost aprobate în principiu, dar încolo totul a rămas baltă și mai ales preoții în mizerie.

Mai apoi guvernul luase măsura laudabilă de-a plăti direct prin percepțorate ajutoarele acordate preoților. Față de protestul în cor al arhierilor din Ardeal, guvernul a fost însă nevoit să restabilească starea de mai înainte. Și ea nu este de invidiat din punctul de vedere al preoților.

Căci li-se plătesc lefurile cu intârzieri de trei—patru luni. Ne referim în special la arhidieceza Sibiului. Motivele acestui intârzieri nu se cunosc. Dar circula felurite versiuni puțin măgulitoare pentru administrațiile bisericesti, mai ales că nu s'au justificat până acum, arătând că nu cade în sarcina lor intârzierea.

Mult puțin cât li-se dă, preoții pretind să li-se dea la timp. Că o face statul direct sau prin mijlocirea consistoarelor le este indiferent. Atâta drept doar vor mai avea în țara asta.

Partidele politice și mita

— Ce se face, ce nu se face. —

Trei fuziuni de partide politice mai importante am înregistrat în România întregită. Toate precedate de îndelungate tratative asupra chestiunilor programatice și personale. Nu este aici locul să arătăm, din aceste două care au proponderat. Ceea ce însă trebuie să constatăm, este că interesele personale și mai ales ambițiunile fruntașilor, au fost adevăratele cauze ale divergențelor principiare.

Câte ambiții nesatisfăcute, tot atâtea divergențe programatice. Se 'nțelege, de toate naturile. Dela reforma agrară până la concordatul cu papa dela Roma. De tot se ocupă politicienii români. Așa că nu-i mirare că totdeauna se poate găsi motiv de rupere a tratativilor sau rândurilor din partid.

Dar ca prin minune ceva tot le-a scăpat. Nu se poate ști cauza. E neglijență la mijloc sau numai ni se pare nouă? Inclinaș să credem că-i cel puțin neglijență, dacă nu mai mult. Căci într'adevăr altfel nu putem califica atitudinile partidelor noastre politice față de marea plagă socială dela noi, care este mita. Incalculabilele consecințe dezastuoase ale numitului rău social sunt îndestul de cunoscute. Ele se repercutează asupra întregii noastre vieți materiale și sufletești. Toți suferim pe urma lor. Și apoi ne și plân-

gem destul cu orice prilej. Când e la adecă însă ne executăm conștiincios, dând bacșul cuvenit. „Altfel nu pot trăi“; e justificarea ce-o aduce fiecare față de alții sau de sine însuși. Rămâne totuși în sufletul fiecăruia într'un colț, nici nu-i așa tainic, spiritul de revoltă, ce erupe apoi din când în când. Și pîn' ce-i așa stăm bine.

La politicienii, se pare însă, că nu-i tocmai așa. Ei de mult au ajuns cu mult mai blazați față de problema ce ne preocupă. Nu există întrunire publică la care să nu se arate fel de fel de nereguli. Cu toate acestea nici o soluțiune a chestiunii nu se degajează din înflăcările discursuri combatante. Nici o divergență pe tema aceasta între cei ce-și pregătesc me-najul comun. S'ar părea că într'adevăr nu-i nimic de făcut. Cum răpunsese un fost primministru interpelării unui deputat.

Cu toate acestea poporul așteaptă o purificare. Și regretăm că deocamdată nu vedem nici un salvator. Și dacă nu se va arăta în curând o supremă resemnare va cuprinde tot ce-i în țara aceasta bun și cinstit. Resemnare sintetizată de celebrul Dante pentru osândiții Infernului prin vorbe: Lăsați orice speranță, voi cari ați intrat.

Pleacă guvernul?

Dar când? Cine moștenește pe d. Bratianu. Fuzionații pertractează. Ardealul așteaptă o lămurire dela naționaliști. General Averescu—Iorga.

Eșuarea politice financiare a actualului guvern, desvelită de Rege la Londra, fuziunea partidelor țărănesc și național precum și impozanta demonstrație politică a partidului generalului Averescu, par a fi pecetluit definitiv soarta actualului guvern. Că va pleca acum, după închiderea sesiunii parlamentare, sau la toamnă depinde exclusiv de chestiunea succesiunii la guvern. Și se vorbește cu stăruință de un guvern Averescu. Dar nu-i exclusă venirea naționaliștilor cu țărăniștii, dacă vor renunța la vechiul lor punct de vedere de-a nu recunoaște legile aduse de liberali. Combinația cu un guvern pentru alegeri este considerată irealizabilă.

* * *

Fuziunea țărănișto-națională e încă în stadiul de pregătire. Elaborarea noului program provoacă discuții îndelungate. Motivele personale și în special cazul Stere, le prelungesc. Demisia celor patru fruntași tachisti, se

speră că va putea fi evitată. Sau că d. Stere nu va face parte din comitetul executiv al partidului, sau că se va retrage din viața politică. Alte întorsături încă nu sunt excluse, mai ales dacă discuțiile nu vor fi terminate în curând. Pe 15 Iunie se speră totuși să fie totul clarificat.

Cât ce privește chestiunile programatice și mai ales tactica partidului, ce se înjghebează, opinia publică din Ardeal așteaptă o lămurire deplină.

* * *

Pentru a complecta această schițare a situației politice, relevăm mișcarea în direcțiuni opuse a partidelor dlor Averescu și Iorga. Primul reînvie prin activitatea publicistică a dlui Goga și întrunirile-i publice reușite o popularitate ce se se uzase. Iar al doilea și-o risipește prin aportul de brutalitate al dlui Argetoianu și vândita scădere de nivel a „*Neamului Românesc*”, dela fuziune încoace. Nu ne miră deci lupta ce s'a încins între aceste două grupări.

România la olimpiada din Paris

Lipsa de organizare. Cauzele înfrângerii. Sovinism sportiv unguresc la Paris.

O nouă îndrumare națională-română a sportului.

Se știe câtă vâlvă s'a făcut până ce s'a luat definitiv hotărârea ca România încă să ia parte la olimpiadă. Și se părea într'un moment dat că cerbicia într'ale economiei a dlui Vintilă Brătianu, nu va putea fi înfrântă.

Insfârșit nu se știe datorită căror stăruințe ministerul de finanțe totuș a cedat. Așa că România a debutat pentru prima oară la Paris cu o echipă de football-rugby, a cărei înfrângere strajnică, suferită din partea Francezilor era dela început un indiciu al inferiorității noastre în sport.

A urmat apoi lupta noastră în football cu Olandezii, terminată cu 6 goaluri în favoarea Olandei.

Nu știm dacă vom mai figura și în alte ramuri de sport, sau cercurile conducătoare sportive dela noi sunt mulțumite cu rezultatele de până acum?

* * *

Amatorii de sport din Cluj spun însă că după înfrângerea în football nu mai avem ce căuta la olimpiadă. Atletica fiind la noi într'o stare de primitivitate în comparație cu America mai ales.

Dar ceea ce agită pe sportmanii Clujului nu este atât înfrângerea noastră, cât bănuiala ce se strecoară în sufletele tuturor că iarăși tradiționala lipsă de organizare ne-a dus la eșecul dela Paris. Echipa de football a fost compusă așazicând la întâmplare; jucătorii puși în roluri deosebite de cele obicnuite fiecăruia.

Afară de aceea d. Suci, care conducea echipa n'are nici energia și nici priceperea necesară pentru îndeplinirea misiunii ce i-s'a încredințat. Era nevoie de d. Teofil Morariu acolo.

Insfârșit ajungem la punctul cardinal, simptomat dealtfel pentru sportul românesc. Parte din spusele jucătorilor reînțoși, parte din corespondențe ale ziarelor streine, reiese vădit că lipsa de însuflețire a jucătorilor noștri ne-a dus la rezultatul amintit. Ba ce e mai mult; arătau o totală nepăsare.

Cum și era să se însuflețească pentru cauza sportului românesc cei

9, din 11 jucători, evrei și unguri crescuți așa zicând în școala Budapestei? Faptele au desmînțit orice iluzie a federației sportive. Sovinismul evreo-maghiar din Ardeal și-a arătat din nou colții, de astă dată la Paris patronat de Budapesta.

Jucătorii României își arătau în tot cursul acestei călătorii calitatea lor de unguri; iar la rândul lor reprezentanții Budapestei și oamenii lor au ovaționat chiar și la matchul decisiv al României echipa română ca pe una ungurească de-a doua mână. Din partea lor, o știm de mult — sunt capabili de orice.

E de vină cel ce a făcut posibilă o asemenea manifestare. Și dacă se va trece peste chestiunea răspunderii, cel puțin cercurile conducătoare sportive să caute o nouă îndrumare a sportului: națională românească. De ce n'am putea urma exemplul Cehoslovaciei, care are federații sportive germane și cehești. Dacă la început vom fi mai slabi, ne vom întări cu atât mai mult după aceea. Pentru un interes momentan, de puțină importanță, nu-i permis să sacrificăm un plan mare, pentru că abia în viitor îi vom culege belșugul roadelor sale.

* * *

Ca încheiere, pentru cei ce se însufleesc pentru sportul românesc, anunțăm că la reîntoarcere fotbalistii României au sosit la Timișoara, de unde au fost nevoiți să ia bani împrumut ca sa-și continue călătoria. Iar d. Suci, împreună cu dna, a plecat încă din Franța în romantica Veneție.

Asigurările sociale — antisociale.

Toate autoritățile au plătit sporurile de 35 la sută funcționarilor. Numai Casele cercuale pentru asigurările sociale persistă într'o atitudine antisociale, neplătind funcționarilor inferiori acest spor. Nemulțumirea acestora este cu atât mai justificată, cu cât celor superiori li-s'au plătit

Plaga sectelor și controlul streinilor

Am demonstrat în Nrii 19 și 20 ale „Clujul Românesc” cum ar fi putut fi ajutorată și apărată țărâniștea noastră contra puhoiului de nepoftiți; dacă organele noastre chemate de a apăra ordinea și siguranța Statului și ar fi înțeles înalta lor chemare.

Am semnalat la timp prezența valurilor de indizerabili, — precum și acțiunea lor de subminare, arătând pericolul ce ne amenință, — fără însă de a se gândi nimenea serios la măsuri cari la timpul oportun, — ar fi împiedecat multe nenorociri.

Voiu analiza de data aceasta cum a putut poporul nostru drag și înțelept să se lipsească de vechia noastră credință strămoșească, — și să înbrătoșeze cu atâta ușurință învățăturile false ale sămănătorilor de ură și discordie.

Ce urmăresc dușmanii seculari ai nemului românesc prin aceasta propagandă activă și distrugătoare?

Desigur slăbirea dragostei și credinței noastre strămoșești, — și mai pe urmă perirea noastră ca neam, — pentru că poporul ales să poată domina și stăpâni într'o zi lumea; nestingherit de nimenea.

Unde sunteți voi apostoli ai tributului și datoriei pentru neam și lege? Cine este marele vinovat pentru aceasta stare de lucruri?

Desigur că în prima linie luminătorii satelor, — iar paralel cu aceștia guvernul și organele sale de control, cari nu au știut să intervie la timpul oportun cu toată autoritatea cerută de împrejurări — pentru distrugerea focarului de propagandă criminală și facerea lui inofensiv.

Să te ferești române de cui străin în casă.

D. Hașeganu.

N. R. De acord cu autorul în ceea ce privește măsurile noastre de apărare „Clujul Românesc” nu-și însușește premiza exagerată dela care pornește.

Congresul inginerilor pentru C. F. R.

— România n'a respectat conferința internațională dela Florența. —

Săptămâna aceasta s'a încheiat congresul inginerilor din România, care a avut loc la Cluj, prin vizitarea de către congresiști a uzinelor de fier dela Hunedoara.

Importanța congresului amintit iese din cadrul obicinuitelor congrese profesionale. Corpul inginerilor, reprezentat la congres prin 160 ingineri are un rol deosebit în România întregită și în curs de industrializare.

* * *

Printre altele inginerii au desbătut chestiunea reorganizării și îmbunătățirii căilor ferate; criza de transporturi fiind într'adevăr una din principalele piedeci ale refacerii economice.

Au întocmit un proiect de reorganizare a căilor ferate, care va fi prezentat parlamentului. Se concludă în acest proiect că e prematură orice reorganizare a transporturilor până ce lipsește materialul rulant necesar. La mai frumoase rezultate se poate ajunge prin aplicarea mai economică și rațională a vechiului sistem.

Naționalismul barourilor advocațiale

? ?

Baroul advocațional din Cluj a organizat în cadrele sale un ciclu de conferințe juridice, ținute de către advocații stagiați. În jurul acestei măsuri cerute de noua lege a advocaților s'au ivit oarecari nemulțumiri la Cluj. Sunt datorite intransigenței cu care decanul baroului înțelege să o execute, fără a ține seamă de condițiile de trai și interesele stagiatorilor. Acestora li-se fixează pur și simplu termenul conferinței ce trebuie să o țină fiecare. Și nu încapă nici un motiv de scuză sau amânare. Dar astfel conferințele amintite nu-și pot atinge scopul dorit și date fiind sancțiunile ce are la îndemână baroul, ele formează o nouă piedecă pentru cei ce vreau să devină advocați. Apasă însă mai tare asupra candidaților de avocat români, cari înfruntă din cauza sărăciei lor destule greutăți.

Baroul la rândul său n'a căutat niciodată să le ușureze. Ne amintim de eșuarea încercării stagiatorilor de-a-și asigura prin barou un minim de salariu inferior celui muncitoresc. Dar dnii dela barou și-au declinat pur și simplu competența în materie. Legalitatea procedurii n-o analizăm. Relevăm însă absurditatea lui socială, cu atât mai stridentă cu cât vine din partea celor ce se pretind așazicând, a fi „ideea de dreptate și echitate în marș”.

Și absurditatea reiese izbitor de tare, dacă facem o conexiune a chestiunii ce ne preocupă cu naționalismul adoptat de barouri.

Concertul Simicel

Duminecă seara a avut loc în sala prefecturii concertul renumitului mandolinist Simicel, fiind acompaniat la pian de profesorul Bela Tolnai. Programul a fost compus din cele mai dragute bucăți cari au fost executate de mâna istețată a dlui Simicel cu cea mai mare punctualitate și siguranță, ceea ce dovedește că posedă talent și exercițiu deplin. Auditorii s'au depărtat cu cele mai frumoase impresii dela concert.

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la Instit. Grafic Alex. Anca Cluj.

INFORMAȚIUNI

O specialitate

magistraturii din Cluj

Detășările.

Din sursă vrednică de crezare de nem informațiunea, că nu o mică parte dintre magistrații din Cluj nu sunt ai Clujului, ci numai detașați în orașul nostru. Firește în interes de serviciu și cu diurne pe lângă salariu. Până aici totul e normal. Dar ni se pune cu insistență că e un sistem de protejare materială a celor detașați, atât vreme noi credeam că e la mijloc un alt motiv de ordin superior. Burocrația selecționarea pentru Cluj a magistraților celor mai buni printr'un magiu făcut ca detașați. Și sistemul îl învederează împrejurarea că diurnele nu se plătesc numai timp de o săptămână după cum se obișnuiește ci adăugându-le un anumit procent.

Avem deci la Cluj două categorii de magistrați. Având în vedere mărimea diurnei, unii cu aproape de trei ori atâtă salariu ca alții.

Să nu uităm că suntem sub un regim de dreptate și mai ales de economii fiscale.

Tradiționala

Administrație săsească

Se știe că în toate orașele elenești avem administrație făcută de români, afară de cele câteva municipii săsești. Pretinsa superioritate acestora din urmă ne-o desvelește totul dela Brașov, ce aruncă o lumină puțin trandafirică asupra puritanismului săsesc, ce se părea că nu crează incorectitudinilor. Iată faptele. Câteva firme săsești din Brașov au realizat prin vânzarea de cereale în unele Primăriei Brașovului beneficii plastice. Lințoliul întins într'un mod favorabil de administratori brașoveni asupra cazului a fost ridicat de către „Carpați”. Firește administrația reacționat dând în judecată ziarul „Carpați”. Parchetul la rândul său s'a ocupat de acuză din cauza unui articol mai vechi în sarcina aceluiași administratori. Complicitatea lor era evidentă. Sașii vor răspunde cu siguranță că totul se datorește influinței autorităților românești. Dar dat fiind soluția incapacitate de-a-se asimila, reiese în mod evident că avem de-a face cu ceva specific săsesc.

Clarificarea situației politice în Franța

Demisionează Millerand? Germania în agitație.

— Plebiscit ungar pe tema formei de stat. —

După o îndelungată confuzie, situația politică din Franța tinde spre clarificare.

Guvernul Poincaré și-a înaintat demisia. Radical-socialiștii sunt hotărâți să forțeze o demisiune și a președintelui de republică, pe motivul că în mod anticonstituțional, s'a expus la alegeri pentru blocul național care nu trebuie să aibă. Totuși nu-i exclusă o colaborare între Herriot și președintele de republică. De altă parte Millerand s'a arătat hotărât la luptă, fiind decis să lupte și la soluțiunea supremă, adică la alegerea de noi alegeri. Se dă însă asigurare că o împăciuire va interveni în orice împrejurare internă nu schimbându-se atitudinea Franței în raport cu exteriorul.

* * *

Germania continuă lupta dintre stânga și dreapta. Activitatea guvernului provizor Marx depinde în mare măsură de temperarea acestei

— *Tirajul în creștere al ziarului nostru ne-a impus o reorganizare a redacției. Așa că în viitor nădăjduim să apărăm în condițiuni mai bune.*

— **A-dealul (?) reacționează.** Voind să corespundă moravurilor laxe din zilele noastre, guvernul a proiectat o restrângere a drepturilor ce au administratorii societăților anonime, estinzând răspunderea lor față de acționari și creditori. În Ardeal se caută a se prezenta măsura aceasta ca inoportună, și se spune că ea e necesară numai în vechiul regat; firește pentru că-i mai înnapoiat. Nu împărțim din principiu o atare atitudine de îngâmfat patriotism local. De aceeași părere cu noi sunt desigur și cei ce au rămas cu buzele umflate pe urma prea marelui libertăți în materie a codului de comerț. Și sunt destui în cinstitul nostru Ardeal.

— **Conservatorul din localitate și-a încheiat anul școlar printr'un festival ce-a avut loc săptămâna aceasta.** Progresele realizate sunt frumoase și ne îndreptăcesc speranțele ce legăm de această instituțiune.

— **Manolescu la Cluj.** De astădată „Tatăl,” puternica piesă a lui Strindberg, a dat publicului din capitalul Ardealului prilejul să admire cuprins de extaz resursele nesecate de dramatism ale celui mai mare artist român din zilele noastre. Ansamblul dispărent față de măiestru.

* **Note muzicale nouăți la Librăria Anca.**

— **Premieri meritate.** Cele două premii de câte 100.000 lei votate de către Ministerul Artelor prozei și poeziei românești au fost acordate academicianilor Octavian Goga și Sadoveanu. Alegerea credem, a fost nimerită, dar cu o rezervă. Și anume: să fie premiate și elementele tinere, căci ele au nevoie mai mare de încurajare.

— În localitate a fost arestat litograful Fenyvesi împreună cu un complice al său, pentru falsificarea de bancnote. Operau exclusiv cu bancnote de 1000 lei, bine reușite din punct de vedere litografic, dar hârtia e slabă.

— **Astra în vechiul Regat.** Vizita la București a reprezentanților Astei a decurs cu fastul convenit. După aceea delegații Ardealului cultural au cercetat mai multe localități de peste Carpați, Nu insistăm mai mult, căci știut este că serbări ne pricepem.

— **Originea antisemitismului român. Erori jidovești.** Intr'o seară, turmentat de beutură tânărul Carol Bocskay cânta imnul studentesc la fereastra iubitei sale. (!) Vigilența poliștilor clujeni nu putea trece fără vre-o vorbă peste acest caz. Bocskay a fost escortat la secție și supus unui mic interogator. Dar faptul acesta divers lipsit de orice însemnătate a determinat ziarul „Uj Kelet” să conchidă la originea streină a antisemitismului românesc.

O mică doză de alcool și un dram de sentimentalism amoroș din partea unui ungar clujan a fost deci de ajuns, ca unicul ziar jidovesc din Cluj, ce-și mărturisește pe față jidovismul, să tragă concluziuni stupefiante. Și anume că spontană mișcare antisemită a românismului ar fi susținută de dușmanii țării noastre.

* **Ornamente Bisericești la librăria Anca.**

— **Banca națională pentru „Institutul recunoștinței.”** Gazetele anunță: „Pe lista de contribuțiune pentru școlile din Blaj, din inițiativa dlui Iuliu Maniu, fost elev al acelor școli, au subscris Banca Națională 100.000 Lei, iar d. Oromolu, guvernatorul băncii 10 mii Lei.”

— **Zilele trecute câțiva studenți au manifestat în fața locuinței Rectorului.** Urmarea firească a fost arestarea studenților Botez și Maniu. Primul după 6 al doilea după 7 zile a fost lăsat afară din închisoarea militară. Motivul: pentru că nu erau vinovați. Există deci o vină a celor ce-au dispus arestarea. Va rămânea oare nesancționată?

* **Clopote pentru biserici și școli la librăria Anca.**

— **Arhiepiscopatul romano-catolic la București.** Printre romano-catolicii din Ardeal au produs vii nemulțumiri tratativele guvernului cu scaunul papal pentru ierarhizarea bisericii papale din România sub un arhiepiscopat cu sediul la București. Motivele sunt de șovinism ungueresc. Noi nu putem decât să cerem guvernului să-și ducă la sfârșit planul.

* **Imprimare Advocatiale la librăria Anca.**

— Printr'un ordin circular secretariatului general al justiției din Ardeal a interzis intabularea creanțelor de valută streină. Motivul acestei măsuri este protejarea valutei noastre, prea disconsiderate de unele cercuri financiare.

* **Condică de termene advocatiale diferite legi la librăria Anca.**

— **Iamul nemulțumit cu administrația românească.** Din comuna bănețeană Iam, care abia de câteva săptămâni a fost realipită la patria mamă în urma convențiunii cu Jugoslavia primim o veste puțin măgulitoare pentru administrația noastră. Pripetorul de acolo vrea să impună acelei comune frunțașe, centru de plasă, un notar, de naționalitate sârb care s'a distins prin atitudinea-i antiromânească. În calitatea de administrator al moșiei din acea comună a contelui Bissingen a adus acolo coloniști sârbi pentru a se pune bine cu stăpânirea trecută. Până acum toate stăruințele sătenilor

români din Iam de-a obține notar român au rămas zadarnice căci pripetorul pânădește momentul oportun când își va putea instala în post pe favoritul său sârb. Au fost deci de ajuns câteva săptămâni, ca administrația românească să-și producă roadele sale obișnuite, provocând amărăciune în sufletele lamnenilor reînțorși de curând la sânul Patriei mume.

— **Personale.** P. V. Ordinariat de Gherla a numit de protopopi onorari pe pâr. Nicolae Pop (Nimigea unguerească), pe pâr. Mihaiu Baciu (Feleac), pe pâr. Elie Iuga (Arcaia) și pe pâr. Sever Groze (Lechința). Parohi au fost făcuți pâr. Iuliu Sonea (Cociu) și pâr. Emil Butuza (Șomfalău), iar pâr. Vasile Bota a fost numit adm. par. la Remetea.

— **Rezultatele olimpiadei fotbalului.** Matchurile eliminatorii jucate de echipele: Cehoslovacia—Turcia 5:2. Elveția—Litvania 9:0. Italia—Spania 1:0. St. Unite—Estonia 1:0. Ungaria—Polonia 5:0. Uruguay—Jugoslavia 7:0. Olimpiada propriu zisă: Olanda—România 6:0. Franța—Letonia 7:0. Irlanda—Bulgaria 1:0. Elveția—Cehoslovacia 1:0. Egipt—Ungaria 3:0. Svedia—Belgia 8:1. Italia—Luxemburg 2:0. Uruguay—St. Unite 3:0. Uruguay—Franța 5:1. Svedia—Egipt 5:0. Olanda—Irlanda 2:1. Elveția—Italia 2:1. Elveția—Svedia 2:1. În locul 4-lea a intrat Suedia. Matchul dintre Uruguay și Olanda s'a terminat cu victoria echipei Uruguay în proporția de 2:1.

Mai urmează lupta dintre Elveția—Uruguay pentru locul prim și între Olanda și echipa înfrântă în matchul din urmă pentru locul al 2-lea.

— **Scumpetea în creștere.** De pe-o zi pe alta se urcă prețurile. Zăharul cu 4 lei kgr. în 2 zile și așa mai departe aproape toate articolele. Unde mergem vom vedea. De interes este însă rezezițiunea cu care prețurile se urcă, iar banul scade. Indexul de scumpete s'a urcat în ultimele 2 luni dela 3773 (valoarea a 100 lei la 16 August 1916) la 3900, ceea ce face 4 la sută. Față de valutele streine scăderea înregistrată e de 20 la sută.

— **Dramă familiară tragică la Cluj.** Șchiopătânda acțiune dela noi contra alcoolului nu-și mai atinge țânta. Iar alcoolismul își face ravagiile ca-și până acum.

Șirul nesfârșit al victimelor s'a sporit pe ziua de ieri cu un caz mortal întâmplat la Cluj. Iată în ce împrejurări. Portarul casei din Piața Unirii 25 anume Gheorghe Kovács ducea de mult o viață familiară în continuare certe. Nevastă-sa voia să-l desbare de beție.

Ieri noapte portarul s'a reîntors iarăși beat acasă. Iar la reproșurile soției a început s'o lovească nebuneste. Biata femeie s'a refugiat atunci în etaj. Bărbatul s'a luat după ea. Femeia ca să scape de bătaie și de viața-i chinuită s'a aruncat pe fereastră afară. Intr'o stare gravă a fost transportată la clinică. Sunt puține perspective că va scăpa în viață.

— **Burse pentru studenții universitari.** În baza propunerii Societății Studenților în Medicină din București, Consiliul Comunal a aprobat ca bursele încuviințate cu hotărârea No. 12/1924 cons. com. de câte 5000 Lei să fie acordate studenților Frâncu Nicolae și Lalescu Mihail, înscriși în anul I. la Facultatea de Medicină a Universității din București. Aceste burse li-se vor acorda și în viitor până la terminarea studiilor, dacă urmează cursurile regulate și dau examene la termen și cu bun succes.

O lecție îngâmării ungurești. Visul Ungurilor de pretutindenii, că Ungaria va câștiga șampionatul lumii, în football s'a spulberat amarnic. Înfrângerea suferită din partea Egiptului e prea reală ca să poată fi vorba de un joc al sorții. În definitiv nu-i nimic extraordinar. Desiluzii au suferit și alții. La Unguri însă se schimbă povestea. Prin football voiau să-și ridice prestigiul lor scăzut în fața opiniei publice mondiale. Și guvernul maghiar a făcut sacrificii fantastice în acest scop. Mijlocul s'a dovedit rău ales. Și s'a produs scandal la Budapesta. Ca să se reabiliteze Ungurii vor juca cu echipele cele mai tari. Șansele se cunosc, mai ales că Franța i-o bătut la 1:0.

* Piese teatrale pentru popor la librăria Anca.

De vânzare o mașină de sfredelit. A se adresa la ziar.

Din cauza disolvării prăvăliei

Firma Martin Szele (Piața Unirii)

acordă mari favoruri la toate mărfurile, cari se află în magazie.

Mare depozit de vinuri, vinuri spumoase, cognac, rom, diferite conserve de poame și legume, mărfuri speciale de ciocolată și bomboane, cacao, specialitățile cele mai fine de ceai, biscuit, chex și mărfuri de Koeslin.

Tot acolo e de vânzare un întreg aranjament de prăvălie de colonie și delicatose, atât în întregime, cât și parțial.

5-5

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

In atenția femeilor!

A PĂRUT

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu **„Cartea Moașelor“** Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

ALEXANDRU ANCA

Institut de arte grafice, librărie, mare depozit de hârtie, papetărie, recvizite de scris și articlii de lux. Piața Unirii 32. CLUJ Telefon 124.

Tipografia este provăzută cu cele mai frumoase

și mai moderne caractere de litere. Aranjat cu putere electrică execută prompt și repede tot felul de lucrări precum: lucrări pentru bănci, Libele de depunere, Bilanțe, Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Firme, Diplome, Bilete de vizită, Invitări, la pretreceri, Anunțuri de logodnă și cununie, Tipărituri advocaționale precum Foi periodice, Opuri, Broșuri, Placate și Necrologe.

Doritorii de-a tipări ceva din cele arătate mai sus, sunt rugați, în interesul propriu, a cere întâi preliminar de plată.

Librăria are un bogat asortiment în recvizite

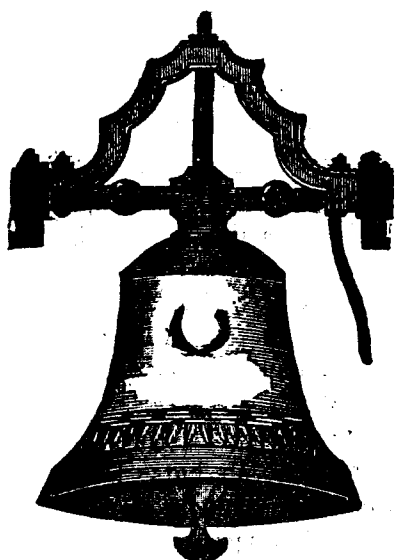
de birou, cărți școlare, hârtie, registre. Mare depozit de recvizite și Ornate bisericesti precum și icoane sfinte în diferite mărimi.

Prețime! Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga, protopop

1 expl. 35 lei, plus porto. Se află la Librăria Anca Cluj.

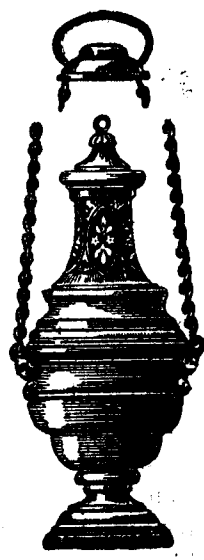

Fabrica română ardeleană de clopote patentate și

Ornate Bisericești
ALEXANDRU ANCA
CLUJ

Piața Unirii Nr. 32.

Fabrica C. Victoriei 36.

Se cantă o mașină de cusut. Se preferă urma pe care se poate și broda și ajura. A se adresa la Librăria Anca P. Unirii 32.

* Diferite icoane sfinte și altele la librăria Anca.

* Cărți, Române etc. la librăria Anca.

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

ANUNCIURI

comerciale, bilanțuri, prospecte, convocări și publicațiuni de ori-ce fel pentru ziarul

„CLUJUL ROMÂNESC“

se primesc cu prețuri originale numai la

Librăria Alexandru Anca Cluj, Piața Unirii 32.

Alexandru Anca Cluj Preț curent

pentru Ornamente bisericesti: Odăjdii (Vesminte preoțești) constând din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecefe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brâuri, Plastroane.

Potcap de mătăsă — — — — — 120—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. — — — — —
din klot negru — — — — — 250—
Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — — 250—
Colar de pânză „Leo“ — — — — — 50—
Colar de cauciuc — — — — — 45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — — 1500—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — — 1500—
Brâu (cingulum) negru de lână — — — — — 450—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klot neted — — — — — 150—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klot neted — — — — — 120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvizite bisericesti:

1 Cădelniță de bronz argintată — — — — — 1750—
Una frumoasă de tămâie cu linguriță din bronz argintat — — — — — 550—
1 Candelă din bronz argintată — — — — — 900—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — — 3800—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — — 1200—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit 1000—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — — 1000—
Cruci de lemn cu Hristos în relief 120-200—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie — — — — — 150—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — — 1200—
1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat) — — — — — 850—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — — 1200—
2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie) — — — — — 380—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — — 2800—
Disc și șteluță (bronz aurit) — — — — — 1000—
1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O. 1800—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminecătura la bolnavi — — — — — 1500—
Ciborium (bronz aurit) — — — — — 3800—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath. 5500—
Clopotele pentru altar — — — — — 100-200—
Cocii (cărlițe) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea — — — — — 100—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț) — — — — — 50—
” ” (cu două brațe) — — — — — 100—
Icoane sfinte ” — — — — — 45-200—

Banii se trimit înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

Abonați-vă la

„CLUJUL ROMÂNESC“

!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit

— ZIAR DIN ȚARĂ —

* Femei! „Cartea Moașelor“ cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj și se află de vânzare următoarele Piese teatrale și Poezii cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre:

* „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — — 20—
* „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țintariu — — — — — 15—
* „Gura Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — — 20—
* „Dușmanii“ (poporală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — — 15—
* „Pentru patrie“ (poporală 4 acte de Nic. Țintariu — — — — — 15—
* „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țintariu — — — — — 15—
* „Puiu Codrulul“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țintariu — — — — — 20—
* „Nevasta mea fie îngeri ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — — 15—
* „Infumuratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavara — — — — — 20—
* „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — — 20—
* „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — — 15—
* „Doine și Chiuturi“ adunate din gura poporului de „Siminic“ — — — — — 15—

Diferite:

„Inima mea“ (cântece populare) — — — — — 15—
„Imnuri Românești“ (cântăce naționale) — — — — — 10—
* „Ecouri“ de Traian Dumbrava — — — — — 5—
* „Umoristice“ (Glume) de Costi — — — — — 15—
* „Versuri din Râsboi“ (poezii populare) — — — — — 10—
* „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — — 15—
* „Imnul Studențesc Creștin“ pentru Pian și voce — — — — — 15—
* „Căntăre“ cărți cu tângurile — — — — — 10-40 Lei
* „Dicționar“ român-maghiar — — — — — 5—
* „Carte de visuri“ — — — — — 15—
* „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — — — 5—
* „Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — — — 20—
* „La ivoarele vieții“ de M. Velea — — — — — 10—
* „Pentru Macedonia“ imperativul nostru național de M. Dragnea — — — — — 10—
* „Scrisori de iubire de după mai mulți autori — — — — — 10—
* „Aventurile fantastice“ ale lui Willems Gotthard roman — — — — — 10—
* „Nenorociții“ (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — — 8—
* „Trepeticul“ (expl. semnelor — — — — — 3—
* Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — — — — — 6—

Cărți școlare:

* A. B. C-dar fonetic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — — — — — 20—
* „Arithmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — — — — — 30—
* „Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — — — — — 15—
* „Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — — — — — 15—
* „Julius Caesar de bello Gallico“ manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — — — — — 35—
* „Lecții de limba română“ de prof. Murășan — — — — — 20—

Cărți preoțești:

Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — — — — — 25—
Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — — — — — 100—
* „Predici la Morți“ de prof. I. Marga — — — — — 35—
* „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga — — — — — 20—
* „Păstorul sufletesc“ (I—VI. vol.) — — — — — 120—

Juridice:

* „Criza valutară și asanarea ei“ de Dr. M. Șerban — — — — — 35—
* „Legea de execuție“ trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — — — — — 65—
* „Vademecum“ rom.-mag. de Dr. Köves — — — — — 60—
* „Jurnal de term. adv.“ (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — — — — — 50—

Medicale:

* „Cartea Moașelor“ de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — — — — — 120—
Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus porto.
Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătatea dublu.
Cereți lista de cărți școlare, Preoțești, Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.